

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. با توجه به نادرست بودن ارزش گزاره‌ی $\sim p \Rightarrow q$ ، قطعاً ارزش دو گزاره‌ی $\sim p$ و q مخالف یکدیگر است، در نتیجه ارزش دو گزاره‌ی p و q یکسان است.

گزینه‌ی ۱: ارزش گزاره‌ی $p \Rightarrow q$ در صورت یکسان بودن ارزش گزاره‌های p و q قطعاً درست است.

گزینه‌ی ۲ و ۳: اگر ارزش هر دو گزینه‌ی p و q نادرست باشد، آن‌گاه ارزش گزاره‌های $p \vee q$ و $p \wedge q$ نیز نادرست است.

گزینه‌ی ۴: اگر ارزش هر دو گزاره‌ی p و q درست باشد، آن‌گاه گزاره‌ی $\sim q$ نادرست است و در نتیجه ارزش گزاره‌ی $\sim q \Rightarrow p$ نیز نادرست است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. می‌دانیم گزاره‌ی شرطی و عکس نقیض آن هم‌ارز منطقی هستند:

$$(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

پس باید نقیض جمله‌ی « m بر ۵ بخش‌پذیر بوده و فرد نباشد.» را به دست آوریم.

$\overbrace{\text{عدد } m \text{ بر } 10 \text{ بخش پذیر نیست.}}^{\sim q}$

طبق قانون دمورگان داریم:

$$m \text{ بر } 5 \text{ بخش پذیر نیست یا } m \text{ فرد است.} \equiv (m \text{ بر } 5 \text{ بخش پذیر بوده و فرد نباشد.}) \sim$$

یعنی m بر ۵ بخش‌پذیر نبوده یا فرد است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ارزش p درست و ارزش q نادرست است، در نتیجه ارزش گزاره‌ (الف) درست است. در حالت

(ب)، اگر ۲ نادرست باشد، گزاره‌ $\sim r \Rightarrow r$ به انتفای مقدم درست است ولی در صورتی که ۲ درست باشد، آن‌گاه $\sim r$

نادرست بوده و ارزش گزاره‌ $\sim r \Rightarrow r$ ، نادرست است. در حالت (پ) چون ۲ مشخص نیست و $\sim p$ گزاره‌ای نادرست است،

پس ارزش $\sim p \vee r$ مشخص نیست و چون q نادرست است، لذا ارزش گزاره‌ (پ) معلوم نمی‌شود.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

$$\underbrace{\text{آن عدد اول است}}_q \Rightarrow \underbrace{\text{مربع عددی در تقسیم بر ۸ دارای باقیمانده ۱ باشد}}_p$$

نقیض یک ترکیب شرطی به صورت زیر است:

$$\sim(p \Rightarrow q) \equiv \sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q$$

بنابراین گزینه‌ «۲» پاسخ صحیح است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. می‌دانیم که عکس نقیض هر گزاره، با آن گزاره معادل است. $(p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p)$ عکس

نقیض گزاره‌ صورت سؤال به شکل زیر است:

$$\sim(x \geq 3 \vee x \leq -3) \Rightarrow \sim(x^2 \geq 9)$$

$$\equiv (x < 3 \wedge x > -3) \Rightarrow x^2 < 9 \equiv (-3 < x < 3) \Rightarrow x^2 < 9$$

$$(x-1)(x^2+2x-3)=0 \text{ : گزینه «۲»}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x-1=0 \Rightarrow x=1 \\ x^2+2x-3=0 \Rightarrow \begin{cases} x=1 \\ x=-3 \end{cases} \end{cases}$$

یعنی اگر $(x-1)(x^2+2x-3)=0$ باشد، x می‌تواند برابر ۱ یا (-3) باشد، پس عکس قضیه در حالت کلی برقرار نیست.

درستی سایر گزینه‌ها را به عنوان تمرین خودتان بررسی کنید.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۷

$\sim r$ و s هر دو نادرست هستند، پس r درست است:

$$(s \wedge r) \vee q \equiv F \vee q \equiv q$$

پس نقیض این گزاره هم‌ارز با $\sim q$ است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۸

اگر یک گزاره مرکب از n گزاره ساده تشکیل شود، تعداد حالت‌های جدول ارزشی 2^n می‌باشد.

در این مورد دو گزاره ساده p و q وجود دارد، پس جدول ارزشی 2^2 حالت دارد (یعنی ۴ حالت دارد).

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر دو عدد را x و y در نظر بگیریم، نصف آن‌ها $\frac{x}{2}$ و $\frac{y}{2}$ و مجموع نصف دو عدد $\frac{x}{2} + \frac{y}{2}$

۹

است. مربع مجموع نصف دو عدد $\left(\frac{x}{2} + \frac{y}{2}\right)^2$ و حاصل ضرب دو عدد xy و ثلث حاصل ضرب آن‌ها $\frac{xy}{3}$ است. بنابراین

$$\left(\frac{x}{2} + \frac{y}{2}\right)^2 > \frac{xy}{3}$$

نماد ریاضی عبارت داده شده $\left(\frac{x}{2} + \frac{y}{2}\right)^2 > \frac{xy}{3}$

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۱۰

گزینه ۱: یک ترکیب عطفی است «عدد $\sqrt{2}$ گنگ است» و « $24 > 25$ » اولی نادرست و دومی درست است پس ترکیب عطفی آن‌ها نادرست است.

گزینه ۲: یک ترکیب دو شرطی است. «مونیک پایتخت آلمان است» و «۴ عددی فرد است» هر دو گزاره‌های نادرستی هستند و ترکیب دوشروطی آن‌ها درست است.

گزینه ۳: یک ترکیب شرطی است. «معکوس مجذور ۳، برابر $\frac{1}{9}$ است» یک گزاره درست و مقدم گزاره شرطی است و

«اعداد طبیعی زیرمجموعه اعداد صحیح نیستند» یک گزاره نادرست و تالی گزاره شرطی است؛ بنابراین گزاره شرطی نادرست است.

گزینه ۴: یک ترکیب فصلی است. «شهر آبادان در شمال ایران است» و «معادله $x^2 + 1 = 0$ دو ریشه دارد» هر دو گزاره‌های نادرستی هستند و ترکیب فصلی آن‌ها نیز نادرست است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اضافی تشبیهی: رخس رمل / عرصه‌ی تقلید / میدان حقایق [۳ مورد]

۱۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برگ عیش / گلستان روزگار [۲ مورد]

(۲) خار جفا / نهال مودت [۲ مورد]

(۴) پسته‌ی دهان [۱ مورد]

مفهوم مشترک ابیات «الف» و «د»: مفاخره و مباحثات شاعران به طبع شعر خود

بیت «ب»: نکوهش مدیحه‌سرایی

بیت «ج»: گلایه از مخاطبان شعر

وین گوی سعادت است و دولت: — — U — U — UU — —

دولت: - -

الف) فعلاتن مفاعیلن فعلن

ب، د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ج) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

وزن بیت گزینه (۱): مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

وزن بیت گزینه (۲): مفاعیلن مفاعیلن فعولن

وزن بیت گزینه (۳): مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

وزن بیت گزینه (۴): مستفعل - مستفعل - مستفعل - مستفعل (فعلن)

موضوع کتاب «مرصادالعباد»: سلوک دین و تربیت نفس انسانی

فقط مورد «د» نادرست است. سعدی شاعر قرن هفتم است. در این عبارت باید به جای سعدی، خواجه ذکر می‌شد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موش و گربه از آثار منظوم عبید زاکانی است که ناهنجاری‌های اجتماعی را به زبان طنز و

تمثیل بیان کرده است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابیات سؤال، برگرفته از «تحفة الاحرار» جامی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آثار جامی: نفحات الانس، تحفه الاحرار و بهارستان (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

آثار عبید زاکانی: رساله دلگشا، صد پند، موش و گربه و اخلاق الاشراف

آثار فخرالدین عراقی: لمعات و عشاق‌نامه (رد گزینه ۲)

آثار مولانا: مجالس سبعه، فیه ما فیه، مثنوی معنوی و دیوان شمس

نویسندگان دیگر آثار مطرح در گزینه‌ها عبارتند از:

اسرارالتوحید: محمد بن منور / جمشید و خورشید: سلمان ساوجی / تذکره الاولیا: عطار

شِ کَا رَ شَ نَ جَو یَدَ حَ لَا صَزَ کَا مَنَدَ

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کتاب‌های تحقیقی این دوره عمدتاً سطحی و ادبیات این دوره نیز تقلیدی و فاقد نوآوری بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مثنوی «عشاق‌نامه» فخرالدین عراقی، «دیوان شمس» مولوی و منظومه «موش و گربه» عبید زاکانی، آثار منظوم هستند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.
 رستخیز، بادگیر، استوانه، امتداد: $U - U - U$ / انتها: $-U -$
 مکاشفه، گداخته، مبارزه، شکافته، مشاعره: $UU - U$
 تحول، بهاری، زمستان، رسیدن، همانا: $-U -$
 روزنه، عاطفه، همهمه، ریخته، بارقه: $UU -$
 بیدل، ایمان، خونین، تنها، یاری: $- -$

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

تقطیع مصراع سؤال:

بر	دا	ش	ت	شب	تا	پ	س	حر	دس	ت	د	عا	من
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مفعول	مفعول	مفعول	مفعول	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	فعلون	فعلون

(مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل)

تقطیع گزینه‌ی (۴):

بگ	دا	ر	ک	چن	شم	ع	گ	نم	پ	گ	ر	خ	آب
-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مفعول	مفعول	مفعول	مفعول	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	مفاعیل	فعلون	فعلون

(مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اضافه‌ی تشبیهی: شهباز عقل / سیمرغ وهم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه (۱) جزو ویژگی‌های زبانی سبک عراقی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ آب و خواب واژه‌های قافیه هستند. در تشبیه مصراع اول (چشم به لب یار) آب داشتن آن وجه‌شبه و در تشبیه مصراع دوم (بخت به چشم خسرو) خواب بودن آن وجه‌شبه است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
 کمال‌الدین اسماعیل، مداح جلال‌الدین خوارزم‌شاه در سال ۶۳۵ هـ.ق به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در مقایسه به وسیله اسم تفضیل از وزن «أفعل» استفاده می‌شود نه «فُعلی» / من أكبر الذنوب، صحیح است. که در گزینه (۲) «الغیبة» با «الذنوب» مقایسه شده است.

«أحبّ» فعل مضارع متکلم وحده است.

اسم تفضیل در سایر گزینه‌ها: الأولى، أطول، آخر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ترجمه‌ی کلمات مهم:

لیلة: شب / ألف شهر: هزار ماه

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هزاران (هزار، «ألف» مفرد است) / شب (ماه)

(۲) شب (مانند گزینه‌ی ۱)

(۳) شب‌ها (شب، «لیلة» مفرد است).

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رد سایر گزینه‌ها:

(۱) أهدی: فعل ماضی است.

(۲) أعمی: نابینا، بر عیب دلالت دارد و معنای تفضیلی ندارد / أعرف: فعل است

(۴) أنصار اسم فاعل و مفرد آن ناصر است.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اسم فاعل: «مُطَمِّنَّة» و «راضیة»

اسم تفضیل: «أكرم» و «أتقى»

اسم مکان: «مشرق» و «مغرب»

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شرُّ، أقوٰی، خیر — اسم تفضیل

اما «أكرم» در گزینه ۴ فعل ماضی است به معنای «گرامی داشت».

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترجمه جمله: بزرگ‌ترین عیب این است که عیب بگیری آنچه را که مثلش در خودت است.

گزینه ۳ نامناسب است زیرا اشاره به سخن‌چینی دارد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. گزینه ۱: واژه «مکتبة» اسم مکان و واژه «اکبر» اسم تفضیل است.

گزینه ۲: واژه «مَجْلِس» اسم مکان است، اما اسم تفضیل ندارد.

گزینه ۳: «مساجد» جمع «مسجد» و «مکاتِب» جمع «مکتبة» است که اسم مکان است و واژه «أحسن» اسم تفضیل است.

گزینه ۴: «مدارس» جمع «مدرسة» و «مَشاهد» جمع «مَشهد» است و «أَجْمَلُ» اسم تفضیل است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه ۱ «نفس» مفعول‌به و در گزینه ۲ «من صداقة» جار و مجرور است و «خیر» خبر

است و در گزینه ۳، چون فعل «قُتِلَ» مجهول است، «الإنسان» نایب فاعل است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه ۲ فرد خریدار درباره رنگ پیراهن سؤال می‌کند، ولی فروشنده درباره قیمت‌ها پاسخ

می‌دهد و خطاست.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه «أَبْعَدَ» فعل ماضی از باب «إفعال» و از ریشه «بعد» است و واژه «کبری» اسم تفضیل

مؤنث و بر وزن «فعلی» است.

۴۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. جمع اسم تفضیل بر وزن «أَفَاعِل» می‌آید نه «مَفَاعِل».

ترجمه سایر گزینه‌ها:

۲) اسم تفضیل مؤنث بر وزن «فُعْلَى» می‌آید.

۳) گاهی کلمه «خیر» به معنی اسم تفضیل می‌آید.

۴) گاهی وزن «أَفْعَل» برای مقایسه بین دو اسم مؤنث می‌آید.

۴۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اَنْطَقْنِي: مرا گویا کرد، وَعَدْنِي: به من وعده داد (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / مَغْفَرَةٌ: آمرزشی (نکره)

(رد گزینه‌ی ۴) / بِالْهَدْيِ: با هدایت (رد گزینه‌ی ۴)

۴۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

«أَقْدَر مِّنْكَ عَلَيَّ: توانا تر از تو بر ...» ← «أَقْدَر، اسم تفضیل است پس باید با «تر» یا «ترین» ترجمه شود.»

۴۵ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. «من علامات: از نشانه‌های» (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يَد الْعَالَمِ: دست دانشمند» (رد

گزینه‌های ۲ و ۳)

۴۶ گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

آثاری از نوع تاریخ سلسله‌ای به تشویق فرمانروایان بزرگ و کوچک نوشته می‌شد، مانند تاریخ بیهقی.

۴۷ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. حضرت محمد (ص) در سال دهم هجری مراسم حج را به همراه جمعیت زیادی از مسلمانان

برگزار کرد. در آن زمان، بیشترین نگرانی آن حضرت مربوط به آینده امت اسلامی بود. از این رو، رسول خدا پس از پایان

مراسم حج و هنگام بازگشت به مدینه، در مکانی به نام غدیر خم، طی خطبه‌ای طولانی، مهم‌ترین وصیت خود را ایراد کرد.

آن حضرت در این خطبه، ضمن معرفی امام علی (ع) به جانشینی خویش، ختم نزول آیات قرآن و اتمام رسالت خود را

اعلام کرد.

۴۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گذشته، مورخانی مانند مسعودی برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و

گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کردند.

۴۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس موضوع‌محوری، کتاب مروج الذهب و معادن الجواهر،

نوشته‌ی علی‌بن حسین مسعودی است.

۵۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیمان‌نامه‌ی عمومی یا به تعبیر رایج در عصر ما، قانون اساسی مدینه، مهم‌ترین اقدام

پیامبر (ص) برای تأسیس نظام اجتماعی و سیاسی منسجمی در چارچوب دین اسلام به شمار می‌رود.

۵۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در آستانه ظهور اسلام، تعدادی از قبیله‌های عرب به آیین یهودیت و مسیحیت گرویده

بودند. برخی از یهودیان ساکن یثرب و معدودی از مسیحیان مستقر در نجران از آن جمله‌اند.

۵۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) مورخان وقتی با گزارش تاریخی روبه‌رو می‌شوند، آن را در دو مرحله (نه سه مرحله)، سنجش اعتبار روایت‌کننده و

سنجش اعتبار گزارش‌ها اعتبارسنجی می‌کنند.

ب) از مهم‌ترین معیارهای سنجش اعتبار، بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی (نه روایت‌کننده) و مطابقت آن با عقل

می‌باشد.

۵۳

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی اطلاعاتی سودمند، درباره‌ی شیوه‌ی کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی ارائه می‌دهند.

۵۴

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

الف) در نتیجه‌ی پیمان عقبه‌ی دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یثرب به وجود آمد.
ب) پیامبر اکرم (ص) در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی بین مسلمانان، پیمان برادری برقرار نمود.

ج) انصار به مسلمانان اهل مدینه گفته می‌شود.

د) قبیله‌های عرب یثرب، از جمله دو قبیله‌ی بزرگ اوس و خزرج از یمن به آن دیار مهاجرت کرده بودند.

۵۵

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نقد یک خبر تاریخی در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر محسوب می‌شود. بنابراین گزینه‌ی (۲) معنای متفاوتی دارد.

۵۶

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در نقشه‌ی صورت سؤال، ناحیه‌ی انسانی پشتون‌ها در هر دو کشور افغانستان و پاکستان قرار دارند. لزوماً مرزهای نواحی طبیعی و انسانی با مرزهای اداری و سیاسی منطبق نیستند. کشور افغانستان از نظر قومیت‌ها کشور همگونی نیست و قومیت‌های مختلفی در آن زندگی می‌کنند.
هر ناحیه‌ی جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد.

۵۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر ناحیه‌ی کره‌ی زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند و با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۵۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جغرافی‌دانان از گذشته سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی که در آن‌ها پدیده‌ها با هم همگونی و وحدت دارند، تقسیم کرده و سپس آن‌ها را مورد مطالعه قرار داده‌اند. این تقسیم‌بندی‌ها به منظور شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی‌تر کردن مطالعات و تحقیقات درباره‌ی این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا برنامه‌ریزی صحیح‌تری برای آن‌ها انجام شود.

۵۹

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

شکل‌گیری منابع مصرفی بیانگر این نکته است که انسان‌ها نواحی را به‌وجود می‌آورند.

۶۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

زیست‌بوم‌ها جزو نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاص از بقیه متمایز هستند.

۶۱

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ناحیه بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. از این تعریف می‌توان نتیجه گرفت ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

۶۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به این شکل، جهت جریان بادهای همیشه از سمت ناحیه فشار زیاد به سمت ناحیه فشار کم صورت می‌گیرد. همچنین توده‌های هوا در محدوده‌های فشار کم در کره زمین گاهی با بارندگی‌های جبهه‌ای و گاهی دیگر با بارندگی همرفتی همراه هستند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بارندگی سیکلونی یا جبهه‌ای: اول اینکه دو توده هوای متفاوت در مجاورت یکدیگر قرار می‌گیرند و در آنجا یک منطقه گذار تشکیل می‌دهند. دوم اینکه برخورد این دو توده هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارش می‌شود و در نهایت، محل جبهه‌ها مانند محل برخورد دو توده هوای متفاوت گرم و مرطوب با سرد و خشک، محل وقوع بارش است. اما گزینه ۳ مربوط به بارندگی همرفتی است و بنابراین در بارندگی سیکلونی ممکن نیست مشاهده شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پرتوهای خورشید در مدار ۶۰ درجه به دلیل مایل تابیدن، مساحتی دو برابر ناحیه‌ی استوایی را دربر می‌گیرند.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تصویر الف نشان‌گر بارش جبهه‌ای است که لازم مشخصات این بارش را مرور کنید. و تصویر بارش ب مربوط به بارش همرفتی است. براین اساس گزینه‌ی ۱ عبارت جنب استوایی نادرست و استوایی درست است. در گزینه‌ی ۲ هوای گرم و سرد جابه‌جا نوشته شده است. زیرا هوای سرد به زیر هوای گرم کشیده شده است. در گزینه‌ی ۴ در بارش همرفتی توده‌های هوا با یکدیگر برخورد نمی‌کنند، بلکه حالت صعودی دارند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند، اما در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

کودتا آمریکایی - انگلیسی نوژه و تبلیغات شرکت‌های تجاری در هند و نیجریه از مصادیق استعمار نو هستند. جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد. یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- فرهنگ سلطه — تقسیم جامعه جهانی به مرکز و پیرامون

- انسجام جامعه جهانی — نتیجه غلبه یک فرهنگ که ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد.

- حضور فعال فرهنگ‌های متفاوت در جامعه جهانی — چالش بین‌فرهنگی و تمدنی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد.

در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند.

در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکاء به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود؛ بخش فردی آن به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها بازمی‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد. هر کدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

فارابی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد.

فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در جهان اسلام، در مقابل نفوذ و سلطه فرهنگ غرب، مقاومت‌هایی شکل گرفت که ریشه در فرهنگ اسلامی داشت. متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قومی که در اثر تهاجم شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند، با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگ غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ هضم و به خدمت بگیرد.

مردی که برتری فرهنگی جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌نند و به مسیری می‌روند که جهان غرب برای آنان ترسیم می‌کند.

قدرت سیاسی جوامع اسلامی که تا قبل از استعمار، بیشتر قومی و قبیله‌ای بود و در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی به استبداد استعماری درآمد.

بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران، برای مقابله با سلطه استعمار، از مکاتب و روش‌های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می‌کردند. این مکاتب علاوه بر اینکه وحدت امت اسلامی را مخدوش می‌کردند، مورد حمایت مردمی که در دامان فرهنگ اسلام تربیت یافته بودند نیز قرار نمی‌گرفتند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

الف) فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

ب) آدمی درباره مرگ و زندگی خود پرسش‌های بنیادینی دارد که باید به آن‌ها پاسخ داده شود. او علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی، نیازهای ابدی و معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. (معنویت)

ج) فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

د) فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت. (عقلانیت سطح اول)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. این پرسش‌ها و پاسخ‌های بنیادی، همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند و به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست. وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

بین بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوعی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. هر نوع عقیده و اخلاق نیز فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه، نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ ابتدا باید به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد. اگر فرهنگی نتواند به این پرسش‌ها پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود نخواهد داشت.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است. کشور فاتح را دولت استعماری و کشور به بند کشیده شده را مستعمره می‌نامند. استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید. در این مدت، تصرفات اروپائیان از ۳۵ درصد کره زمین به ۶۷ درصد رسید.

استعمار نو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروی وابسته به خود، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

عقاید و ارزش‌های جهانی اسلام، فارغ از عملکرد قدرت‌های سیاسی و با تلاش و کوشش عالمان مسلمان، از مرزهای سیاسی و جغرافیایی جوامع مختلف عبور کرد. غلبه قدرت‌هایی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله‌ای رفتار می‌کردند، مانع می‌شد تا ظرفیت‌های فرهنگی اسلامی و ارزش‌های اجتماعی آن به طور کامل آشکار شود. قدرت سیاسی جوامع اسلامی، در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایلی و قومی، به صورت استبداد استعماری درآمد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح عبارت نادرست:

- براساس دیدگاه اول نسبت به تعامل جهان‌های مختلف، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است.

- دیدگاه دوم: براساس این دیدگاه، گروهی جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده‌ی خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

- فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها کند تا زمینه‌ی گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

- استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد.

- در استعمارنو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

فرهنگ حق: ج) عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد.

سرمایه‌داری: پ) به خدمت گرفتن کشورهای پیرامون و حاشیه

صهیونیسم: الف)

استکبار: ب) دیگران را به ضعف و ناتوانی می‌کشانند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد همان فرهنگ حق است. فرهنگی که سعادت همه انسان‌ها را دنبال می‌کند از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن می‌گوید.

ب) در دیدگاه دوم، جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست و جهان تکوینی ماده‌ی خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

ج) هر سه جهان در دیدگاه سوم مهم و در تعامل با یکدیگرند.

د) در نگاه قرآنی بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌شود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فرهنگی که عقاید و ارزش‌های مربوط به قوم و منطقه‌ی خاصی است، نگاه سلطه‌جویانه به فرهنگ‌های دیگر ندارد و از مرزهای خود عبور نمی‌کند، ظرفیت جهانی شدن را ندارد.

- استعمارنو پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه‌ی کشورهای مستعمره، طی قرن بیستم به وجود آمد. در

استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از شرایط مساعدی که در دوره‌ی استعمار ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و

داخلی کشورهای مستعمره، برای رسیدن به اهداف استعماری خود استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته به خود، از کودتای نظامی استفاده می‌کنند.

- استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

- قدرت سیاسی جوامع اسلامی تا قبل از استعمار بیش‌تر قومی و قبیله‌ای بود.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. به ترتیب، عصر نبوی، دوران خلافت، دوران استعمار و عصر بیداری مراحل گسترش فرهنگ اسلامی را نشان می‌دهد.

- در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار داشتند.

عبارت چهارم:

- جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

فلسفه درباره بنیادی‌ترین و نهادی‌ترین موضوعات جهان و انسان است و پاسخگوی عمیق‌ترین دغدغه‌های بشری است. به عبارت دیگر، فیلسوف در اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان کاوش می‌کند و اینها اموری هستند که پایه و اساس سایر علوم به شمار می‌آیند. سایر علوم نیز هر کدام به موضوعی خاص از میان موضوعات جهان و زندگی انسان می‌پردازند و بحث می‌کنند. درس ۱ صفحه ۹

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. شعر به کار رفته در صورت سؤال دلالت بر این دارد که سرنوشت انسان‌ها لزوماً به یک‌دیگر وابسته نیست یا انسان‌ها نسبت به هم‌دیگر نباید توصیه‌هایی از جنس خیرخواهی داشته باشند. فلاسفه می‌کوشند نمونه‌هایی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت گرفتن دیگران، نشان دهند؛ چرا که برخی افراد گاهی بدون این‌که دقت کنند، در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و براساس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مهم‌ترین هدف سوفسطائیان بیان واقعیت و دفاع از حقیقت نبود. بلکه غلبه بر حریف بود. از این رو در استدلال‌های خود مغالطه می‌کردند. در واقع این مغالطه است که عامل اصلی بار منفی پیدا کردن لفظ سوفیست شد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فلسفه‌ی علوم اجتماعی - فلسفه‌ی اولی

گزینه ۳: فلسفه‌ی اولی - فلسفه‌ی فیزیک

گزینه ۴: فلسفه‌ی هنر - فلسفه‌ی اولی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر اعتقاد به روح و بدن گزینه‌ی ۴ و این دو دانشمند بیش‌ترین شباهت را به یک‌دیگر دارند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ریشه نظریات متفاوت در علوم مبانی پذیرفته در فلسفه‌های مضاف می‌باشد.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. فیلسوف کسی نیست که عقیده‌ای نداشته باشد (رد گزینه‌ی ۱)، بلکه کسی است که براساس قواعد فلسفی عقیده‌ای را پذیرفته و با قواعد فلسفی از عقیده‌ی خود دفاع کند (رد گزینه‌های ۲) و ۴).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. موضوع علم معرفت‌شناسی: معرفت‌شناسی توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این مطلب که در مورد مرگ و زندگی نوشته شده است مربوط به فواید تفکر فلسفی نیست.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مورد اول مربوط به رهایی از عادات غیرمنطقی و مورد دوم مربوط به استقلال در اندیشه می‌باشد که طبق این موارد گزینه ۴ صحیح است.

۹۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

هرچه پردازش مفهومی‌تر باشد، شناخت شکل گرفته نیز پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

۹۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مراحل شناخت عالی:

تفکر ← استدلال ← قضاوت ← حل مسئله ← تصمیم‌گیری

۹۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. هر سه گزینه‌ی (۱)، (۲) و (۴) رفتار محسوب می‌شوند، زیرا قابل مشاهده‌ی مستقیم هستند.

اما سرشار شدن از ذوق (خوشحالی) به واسطه‌ی آثار و کارکردهای آن مانند لبخند زدن، فریاد زدن و مانند این‌ها قابل مشاهده است، پس شناخت است و قابل مشاهده‌ی مستقیم نیست. فرآیندهای ذهنی را به واسطه‌ی آثار و کارکردهای آن‌ها، مورد مطالعه‌ی تجربی قرار می‌دهیم.

۹۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تعریف یک پدیده که به چیستی آن اشاره دارد، نشانگر توصیف آن پدیده است.

۱۰۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تأثیر «ارزش‌ها» در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و ... است.

۱۰۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی مشاور مدرسه می‌خواهد ریشه‌ی درس نخواندن رضا را دریابد، در واقع به دنبال چرایی اتفاق افتادن یک پدیده است و تبیین نام دارد.

۱۰۲ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. استفاده از روش‌های فلسفی و استدلال‌های منطقی ← استفاده از عقل به عنوان منبع و روش کسب آگاهی و معرفت است.

۱۰۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ویژگی دیگر روش علمی، تکرارپذیری است، به این معنا که یافته‌های به دست آمده از روش علمی، شخصی نیست، بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی، می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.

۱۰۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

عبد ← فرمانبردار ← هفت سال دوم

سیّد ← آقا و سرور ← هفت سال اول

۱۰۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. کودکی: منظور از رشد در دوره‌ی کودکی از زمان تولد تا ۱۲ سالگی است (۱ تا ۱۲ سالگی نادرست است). دوره‌ی کودکی خود از سه دوره طفولیت، کودکی اول و کودکی دوم تشکیل می‌شود که طبق جدول کتاب، کودکی دوم تا شروع بلوغ جنسی است. بنابراین می‌توان گفت کودکی از زمان تولد تا شروع بلوغ جنسی است. نوجوانی: محدوده‌ی سنی نوجوانی ۱۲ تا ۲۰ سالگی است که با شروع بلوغ جنسی آغاز می‌شود و برخی پایان آن را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود.